

MÈTODES ESPECÍFICS D'INTERVENCIÓ EN FISIOTERÀPIA I

Dades generals

- **Curs acadèmic:** 2014-2015
- **Descripció:** Estudi del dolor, de les seves manifestacions i el paper de la fisioteràpia en el seu tractament. Descripció, comprensió i avaluació de síndromes neuromusclesquelètics com els d'atrapament nerviós o el síndrome de dolor miofascial. Estudi de patologies de parts toves susceptibles per rebre tractament de fisioteràpia. Aprenentatge de diferents tècniques específiques per al tractament d'aquests síndromes, com la tècnica de cyriax, les tècniques de mobilització neurodinàmica o les tècniques miofascials.
- **Crèdits ECTS:** 5 Bàsica
- **Idioma principal de les classes:** Català
- **S'utilitza oralment la llengua anglesa en l'assignatura:** Gens (0%)
- **S'utilitzen documents en llengua anglesa:** Gens (0%)
- **Durada:** Anual
- **Curs:** 2n
- **Professorat:** [Anna Bonavila Cugat](#)

Competències

Competències específiques:

A14- Aplicar els procediments fisioterapèutics generals: cinesiteràpia, massatge i massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, ergoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia i els derivats d'altres agents físics. Identificar els procediments fisioterapèutics basats en mètodes i tècniques específics d'actuacions fisioterapèutiques que s'apliquen en les diferents patologies de tots els aparells i sistemes, i en totes les especialitats de medicina i cirurgia, així com en la promoció i conservació de la salut i en la prevenció de la malaltia. Utilitzar els mètodes en els processos neurològics, de l'aparell locomotor (teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i Quiropràxia), de l'aparell respiratori, del sistema cardiocirculatori, en les alteracions de l'estàtica i la dinàmica, en els mètodes específics ortopèdics i les tècniques terapèutiques reflexes, alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia.

A28- Executar, dirigir i coordinar el Pla d'Intervenció de Fisioteràpia, atenent al principi de la individualitat de l'usuari i utilitzant les eines terapèutiques pròpies de la fisioteràpia, és a dir, el conjunt de mètodes, procediments, actuacions i tècniques que mitjançant l'aplicació dels mitjans físics curen, recuperen, habiliten, rehabiliten, adapten i readaptar les persones amb deficiències, limitacions funcionals, discapacitats i minusvalideses; prevenen les malalties i promouen la salut a les persones que volen mantenir un nivell òptim de salut. Això implica establir i aplicar els mitjans físics terapèutics en els tractaments que es presten als usuaris de totes les especialitats de medicina i cirurgia on sigui necessària l'aplicació dels mitjans esmentats. Dissenyar i aplicar exercicis terapèutics, amb mètodes especials, per a les malalties i lesions cardiorespiratòries, ortopèdiques, traumatològiques, pediàtriques, reumatològiques, geriàtriques, neurològiques, pneumòleg, esportives, així com per les alteracions del raquis, la incontinència urinària i fecal i els exercicis maternals prepart i postpart. Dissenyar i aplicar els procediments de cinesiteràpia, mobilització, manipulació, massoteràpia, teràpia manual, osteopatia, quiropràxia i la resta de tècniques manuals. Dissenyar i aplicar les diferents modalitats de electroteràpia, termoteràpia i crioteràpia, fototeràpia, ultrasonoteràpia, vibroteràpia, magnetoteràpia, ergoteràpia i pressoteràpia. Dissenyar i aplicar les diferents modalitats d'hidroteràpia, balneoteràpia, climatoteràpia, talassoteràpia, etc. Dissenyar i aplicar les diverses modalitats dels mètodes i tècniques terapèutiques reflexes així com d'altres teràpies manuals específiques, alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia. Establir i aplicar el tractament en grups a usuaris amb problemes similars. Fomentar la participació de l'usuari i la família en el seu procés de recuperació. Prevenir i evitar els riscos en l'aplicació del tractament. Establir el pla de pautes que ha de seguir durant el tractament.

A29- Avaluat l'evolució dels resultats obtinguts amb el tractament de fisioteràpia amb relació als objectius marcats i als criteris de resultats establerts. Serà necessari: definir i establir els criteris de resultats, realitzar la valoració de l'evolució del pacient / usuari, redissenyar els objectius segons la valoració, si cal, i adequar el pla d'intervenció o tractament als nous objectius, si escau.

A31- Proporcionar una atenció de fisioteràpia de manera eficaç, atorgant una assistència integral als pacients / usuaris, per la qual cosa serà necessari interpretar les prescripcions facultatives; preparar l'entorn en què es durà a terme l'atenció de fisioteràpia perquè sigui confortable, mantenir informat al pacient del tractament que se li aplica, explicant les proves i maniobres que se li practiquen, la preparació que requereixen i demanar-li que col·labori en tot moment, registrar diàriament l'aplicació de l'atenció en fisioteràpia, l'evolució i els incidents, identificar signes i símptomes d'alteració de les funcions biològiques relacionats amb l'atenció de fisioteràpia, controlar i interpretar els signes vitals durant l'execució del tractament diari, orientar les activitats i l'actuació en relació als pacients / usuaris, del personal no sanitari i subaltern, i avaluar la pròpia atenció proporcionada als pacients / usuaris.

Competències transversals:

B1- Aprendre a aprendre

B4- Treballar de forma autònoma amb responsabilitat i iniciativa.

B5- Treballar en equip de forma col·laborativa i responsabilitat compartida en un equip de caràcter interdisciplinari mostrant habilitats en les relacions interpersonals.

B6- Comunicar informació, idees, problemes i solucions de manera clara i efectiva en públic o en àmbits tècnics concrets.

Competències nuclears:

C3- Gestionar la informació i el coneixement.

C4- Expressar-se correctament de manera oral i escrita amb una de les dues llengües oficials de la URV.

Objectius d'aprenentatge

1. Conèixer les tècniques i mètodes de: teràpia manual, reeducació postural en la correcció de les deformitats ortopèdiques reumatològica i ortopèdia i tractament del dolor miofascial mitjançant les tècniques derivades d'aquest concepte.
2. Conèixer de les tècniques específiques, els seus fonaments, les seves indicacions i contraindicacions, les seves limitacions, els seus riscos, les precaucions i la seva idoneïtat en base a l'evidència científica.
3. Identificar i comprendre els factors que influeixen en els processos sobre els quals actua el fisioterapeuta, el que li permet utilitzar els mètodes de tractament habituals amb una millor comprensió i, fins i tot, modificar de forma racional d'acord amb l'afecció individualitzada.
4. Relacionar de forma adequada amb l'equip de treball; tenir una bona disposició per a la col·laboració.
5. Saber situar el pacient dins un marc diagnòstic fisioterapèutic.
6. Saber dissenyar el pla de tractament.
7. Realitzar correctament les tècniques estudiades.

Continguts

1- El dolor

- 1.1- Classificacions del dolor
- 1.2- Vies de transmissió i modulació del dolor
- 1.3- Avaluació del dolor
- 1.4- La fisioteràpia en el tractament del dolor
- 1.5- El síndrome de dolor regional complex

2- La fisioteràpia en neuropaties per atrapament

- 2.1- Generalitats estructurals del sistema nerviós
- 2.2- Síndromes d'atrapament nerviós
 - 2.2.1- Generalitats
 - 2.2.2- Classificació de síndromes
 - 2.2.3- Tractament de fisioteràpia i tècniques de neurodinàmica

3- La fisioteràpia en afeccions de parts toves

- 3.1- Lesions degeneratives de parts toves: Generalitats
- 3.2- Tronc: classificació i tractament de fisioteràpia
- 3.3- Extremitats superiors: classificació i tractament de fisioteràpia
 - Síndrome de pinçament subacromial (impingement)
 - Tendinitis calcificant del manegot dels rotadors
 - Tendinitis del supraspinós, infraespinós i porció llarga del bíceps
 - Capsulitis adhesiva
 - Bursitis subacromial
 - Epicondilitis
 - Epitrocleïtis
 - Tenosinovitis de "De Quervain"
 - "Dedo en resorte"
- 3.4- Extremitats inferiors: classificació i tractament de fisioteràpia
 - Pubàlgia
 - Patologia d'inserció: Tendinitis dels adductors
 - Síndrome fémoro-patellar
 - Tendinopatia rotuliana o "rodilla del saltador"
 - Tendinitis quadricipital
 - Síndrome de la cintilla iliotibial o "Rodilla del corredor"
 - "Osgood-Shlatter"
 - Bursitis de genoll
 - Tendinitis de la "pata de ganso"
 - Lesions meniscals
 - Tendinitis Aquílea
 - Fascitis Plantar
 - Peu pla
 - peu cavo

4- La tècnica de Cyriax

- 4.1- Definició, indicacions i contraindicacions
- 4.2- Aplicació de la tècnica a diferents estructures múscul-esquelètiques

5- El síndrome de dolor miofascial (SDM)

- 5.1- Definició i característiques
- 5.2- Mètodes d'exploració
- 5.3- Mètodes no invasius de tractament del SDM
 - 5.3.1- Musculatura de coll i cara
 - 5.3.2- Musculatura de tronc
 - 5.3.3- Musculatura d'extremitats superiors
 - 5.3.4- Musculatura d'extremitats inferiors

Activitats

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Activitat introductòria	1		1
Classes magistrals	21	15	36
Classes pràctiques	30	20	50
Prova d'avaluació	4	34	38
Total	56	69	125

Tipus d'activitat
Activitat introductòria
Classes magistrals
Classe pràctica de neurodinàmica
Classe pràctica de tècniques per parts toves
Classe pràctica de síndrome de dolor miofascial
Classe pràctica de cyriax
Entrega de treballs avaluatius
Prova d'avaluació

Les dades que apareixen a la taula de planificació són de caràcter orientatiu, considerant l'heterogeneïtat de l'alumnat.

Avaluació i qualificació

Activitats d'avaluació

Activitat d'avaluació	Competència	Descripció de l'activitat
AA1 Teòric primer quadrimestre	A14, A28, A29, A31, B1, B4, C4, C3	Examen de respostes curtes (Dolor, atrapament nerviós i patologia de parts toves). Avaluació contínua gener.
AA2 Pràctic primer quadrimestre	B5, B6, C4, A14	Examen per parelles, de les classes pràctiques de neurodinàmica i patologia de parts toves. Avaluació contínua gener.
AA3 treballs individuals	A28, B1, B4, B5, B6, C3	Resolució de supòsits i casos per treballar la matèria estudiada.
AA4 teòric segon quadrimestre	A14, A28, A29, A31, B1, B4, C4, C3	Examen de respostes curtes (cyriax i Síndrome de dolor miofascial). Avaluació continuada juny,
AA5 pràctic segon quadrimestre	B5, B6, C4, A14	Examen per parelles, de les classes pràctiques de dolor miofascial i cyriax. Avaluació continuada juny,
AA6 treball en grup	A28, B1, B4, B5, B6, C3	Treball en grup per tal d'aplicar els coneixements adquirits.

Qualificació

AVALUACIÓ CONTÍNUA: (gener i Juny)

- És imprescindible haver assistit al 80% de les sessions pràctiques per acollir-se a aquesta modalitat.
- Cal aprovar cada examen (teòrics i pràctics) amb una nota igual o superior a 5 per calcular la nota final.
- S'avaluarà la implicació de l'alumne a les classes i la presentació dels treballs que es demanin.

La nota final correspondrà del resultat del:

90% és la Mitja de la nota d'exàmens del primer quadrimestre (70% AA1+ 30% del AA2) i la nota d'exàmens del segon (70% AA4 + 30% del AA5)

10 % és la mitja de la nota AA3 i AA6 (TREBALLS)

AVALUACIÓ FINAL: (Juny)

- L'alumne que no hagi assistit al 80% de les sessions pràctiques, o no hagi superat l'avaluació contínua, ha de fer l'examen final en el que s'avalua el contingut teòric i pràctic de tot el curs (mateix tipus examen que en l'avaluació contínua), es segueix el mateix criteri que en l'avaluació contínua: **70% de l'examen teòric i 30 % de l'examen pràctic).**

- L'alumne que ha assistit al 80% de les sessions pràctiques i entregat els treballs demanats però que no hagi superat alguna de les parts, només s'haurà de presentar a les parts suspeses.

Críteris específics de la nota No Presentat:

Es considerarà un alumne no presentat aquell que no es presenti a l'avaluació final no havent superat l'avaluació contínua.

Bibliografia

- PURVES DALE, AUGUSTINE GEORGE J. Invitación a la neurociencia. **Buenos Aires. 1a ed. Médica Panamericana, 2004.**
- NICOLA J. PETTY, ANN P. MOORE. Exploración y evaluación neuromusculoesquelética : un manual para terapeutas ; prólogo de G. D. Maitland. 2a ed: Mc Graw-Hill 2003.
- BUTLER DAVID S, MOSELEY LORIMER. Explicando el dolor. **Adelaide : Noigroup, 2003**
- HALL JOHN E, GUYTON ARTHUR C. Tratado de fisiología médica. 12a ed: **Barcelona: Elsevier, cop. 2011**
- MIRÓ JORDI. Dolor crónico : procedimientos de evaluación e intervención psicológica. **Bilbao : Desclée de Brouwer, 2003**
- PLAJA JUAN. Analgesia por medios físicos. **Madrid: McGraw-Hill Interamericana, cop. 2003**
- SERRA M^o ROSA, DIAZ JOSEFINA, DE SANDE M^o LUISA.. Fisioterapia en traumatología, ortopedia y reumatología. 2a ed: **Barcelona: Masson, 2003**
- JOLIN T, SILVESTRE A. Patología del aparato locomotor. **Madrid : Síntesis, 1996**
- SIMONS DG, SIMONS LOIS, TRAVELL J. Dolor y disfunción miofascial : el manual de los puntos gatillo : Travell y Simons. **Madrid : Médica Panamericana, 2002-2004**
- BUTLER DAVID. Movilización del sistema nervioso. 2a ed: **Barcelona : Paidotribo, 2009**
- SHACKLOCK M. Neurodinámica clínica : un nuevo sistema de tratamiento musculoesquelético. **Barcelona: Elsevier, 2006**
- KISNER C, ALLEN L. *Ejercicio terapéutico*. **Barcelona: Ed Paidotribo, 2005.**
- VILADOT A, *20 lecciones sobre patología del pie*. **Barcelona: Ediciones Mayo, 2009**
- BALIUS R, *Patología muscular en el deporte*. **Barcelona: Masson, 2005.**
- JAUREGUI A, VÁZQUEZ J. *El Masaje Transverso Profundo*. **Madrid: Mandala ediciones, 2004.**
- TORRES M, SALVAT I . *Guía de masoterapia para fisioterapeutas*. **Madrid: Ed Panamericana, 2006.**
- GIRARDIN M, HÖPPNER J. *Terapia manual de la disfuncion neuromuscular y articular. Técnica de LH Jones*. (1^a ed) **Barcelona: Editorial Paidotribo.**

Assignatures recomanades

- Anatomia II
- Patologia Mèdica
- Patologia Quirúrgica